

CONSE LH GENERAU D'ARAN

AIRAU DE LENGUA

PRÒVA D'ARANÉS

CERTIFICAT C1

Nòm: _____

Cognòms: _____

DNI num.: _____

Adreça: _____

CP _____ Poblacion: _____

Telefòn: _____

E-mail: _____

Junh de 2023

PART 1

EXPRESSION ESCRITA

1a. Cercatz eth primitiu

civilitat: _____
celestiau: _____
generalisme: _____
modelar: _____
estilistic: _____
estivalisme: _____
salèr: _____
normalitat: _____
polar: _____
protocollari: _____

1b. Mercatz e transcriuetz es assimilacions

ac podie hèr _____
ei tot gastat _____
eth ministre de cultura _____
ditz-m'ac _____
non ei cap soleta _____
quan auetz telefonat? _____

2. Sajatz de rehèr eth tèxte en tot bastir ua relativa o completiva (damb *que* o damb *se*) en cada segment qu'ei soslinhat

Abans dera venguda des camions començaue a córrer era votz dera trauessa dera frontèra per part des tropes d'assaut. En moment deth pas des camions, toti se demanauen sus aquera possibilitat: ua invasion. E dempús der avertiment de que calie auer fortaleza d'esperit ja non sabiem era vertat d'aqueri rumors. Aquerò demorarie present en toti es silencis, aquerò ère viscut coma ua pòur hereda.

3. Completatz eth tèxte

aciú, aquera (2), aqueth, aué, autanplan, e òc, malerosament, mentre, mercés a Diu, mès (4), per aquerò, per exemple, pr'amor que, prètzhet, tanben, totun (2), coma

[Mès] abans d'arribar en aguest darrèr climax de saviesa, cultura, barbaritat e holia, [_____] simplament regnaue, eth rei hec a cercar e confiscar totes es taulettes escrites que poguec. Les liegie damb autentica voracitat. Se vantaue [_____] d'auer liejut taulettes anteriores ath diluvi (qu'ei ua tradicion originàriament sumèria). Consolidèc e enamplic era bibliotèca de Ninive, era prumèra qu'organizaue eth materiau de manèra sistematica. I amassèc tota era literatura coneguda, damb ua escritura fina qu'aucupaue es dus costats dera tauleta. Es òbres èren classificades e etiquetades; per aquerò se considèra a Assurbanipal eth prumèr bibliotecari dera istòria. [_____] era sua bibliotèca ei era colleccion d'escriptura cuneïforme, se non mès grana, mès complèta qu'auem, [_____] i podem trapar de diccionaris e gramatiques enquia matematica, màgia, astronomia, religion e literatura. [_____], un des escrits mès famosi que conten, en sumèr e accadian, ei eth Poèma de Gilgamesh, considerat era òbra narrativa mès anciana dera umanitat e qu'a ua part identica ara fòrça posteriora istòria biblica de Noè (eth còdi de Hammurabi non recuelhie cap es drets d'autor).

[Mès] Assurbanipal non ère cap eth fundador dera bibliotèca: auie estat iniciada peth rei Sargon II entre eth 722 e eth 705 a. C., e ara se tròbe en centre deth palai reiau de Sennaquerib (705-703 a. C.). [_____] siguec ua institucion fòrça prestigiosa dempús eth sòn inici. Non cap tant coma eth temple d'Ishtar, qu'auie hèt importanta era vila. E l'auie hèta [_____] grana, d'uns 50 quilomètres de longor -tanti que calie tres dies entà trauessar-la. [_____] ditz eth libre de Jonàs: "D'ací a quaranta dies Ninive serà destruïda", anonciaue eth profèta en recorrer-la dilhèu aqueth madeish sègle VIII a. C. [_____] Jeovà amortèc era sua ira en veir eth penediment deth rei e des abitants dera vila, e ahiscuèc alavetz era de Jonàs, que se sentie inutil. "¿Non aurè pietat de Ninive", li repliquèc Jeovà, "era grana vila a on i a mès de cent vint mila persones

que non saben aciú, aquera (2), aqueth, aué, autanplan, e òc, malerosament, mentre, mercés a Diu, mès (4), per aquerò, per exemple, pr'amor que, prètzhèt, tanben, totun (2), coma distinguir entre era sua dreita e era sua quèrra, e tanti animaus?" (atencion [] ath detalh, que tanben es animaus mòn a Jeovà ara compassion).

En [] ocasion es assiris ninivites contentèren a Diu, tostemp dispausat a perdonar. [], non èren guaire estimats pes pòbles vesins, per rason des sues conquestes e deportacions e pera crudeltat der esclavatge qu'imposauen, qu'includie diferenti tipes de mutilacion. [], quan es medes, es escites e es babilònis comandadi per Nabopolassar, profitant dera guèrra civila des assiris, arrasèren Ninive eth 612 a. C., non i voleren deishar ne ua pèira quilhada. [], destruiren tanben ua grana part dera bibliotèca. [] non ei cap facil de mauméter 30.000 taulettes d'arguila, que son es que se supause que i auie; [], ei a díder Jeovà, non acabèren cap eth [].

[], trèt d'aqueth detalh, eth profèta biblic Nahum auie auut rason en parlar dera vila: "Destruccion, desolacion, devastacion!"; "Ninive ei coma ua cistèrna henuda que chime"; "non se tornarà a escotar era votz des messatgèrs!" [], cap mès messatgèr ninivita parlarie jamès pus: era vila demorèc redusida a tarcum e es sòns abitants, mòrti, sigueren abandonadi ath ras: "multitud de mòrts", ditz Nahum, "multitud de cadavres, cadavres sense fin, estramuncatz damb es cadavres..." Un espectacle dantesc ne dideriem aué. Nabopolassar deisharie escrit: "... è convertit era tèrra ostila en teulons e roïnes: es assiris, que despús dies luenhans an governat totes es gents damb joata pesanta, e an portat eth dolor a toti es pòbles dera tèrra..." [] dolor auie estat venjat de manèra crudèla. Non passèc cap guaire temps e eth sable ja ac caperaue tot. Er endret siguec desbrenbat.

4. Amplitz es espacis damb formes adequades ath contèxte. Causitz entre es formes qu'auetz dejós:

<p>ara ben, ara que, atau, ath contrari, e a mès, e, mèsalèu, per edart, pr'amor que, sospetoses, totun</p>

Jornalista: Era darrèra polemica que s'a desvelhat sus era tua ascension, semble qu'a estat des gròsses.

Escaladora: [Ath contrari], pensi qu'era «polemica», coma ne dides, mos demòstre que i a sensibilitat pes activitats de montanha. Jamès s'auie dat un debat public d'aquera prigondor sus un ahèr tan poliedric.

Jorn: _____, no pòs cap hùger dera evidéncia. _____, un esportista d'aqueri que'n didem d'espòrts de risc signe damb un spònsor de prumèra linha entà promòir ua practica deth ara ben, ara que, atau, ath contrari, e a mès, e, mèsalèu, per edart, pr'amor que, sospetoses, totun montanhisme respectuosa damb eth mèdi, e cinc dies dempús se hè publica era denóncia per pollucion d'ua des filiaus que, _____, auie finançat dues des tues expedicions mès importantes abans d'èster crompada peth tòñ spònsor actuau.

Esc: Ben, coma te digui, era denóncia non ei cap encara arren mès qu'aquerò, _____ voleria remarcar qu'eth mèn ròtle aqui serà de possar ua vertadera gestion ecologica det procès de fabricacion. Non veigui que i age cap de problèma.

Jorn: Òc que n'i a un. Se'n ditz practiques eticament dobtoses.

Esc: Ben, ne pòs díder atau se vòs. Jo m'estimi mès de dider-ne «reorientacion» _____. Mès ja passe, a passat, e sò segur que pasarà tostem. _____, cò d'important ei saber se tà on volem anar, mès que saber s'a on èm.

Jorn: Aquerò ei ipocresia!

Esc: Non, aquerò non ei vertat. _____ nosati mos prenem era ecologia fòrça seriosaments. Mès èm pro realistes entà saber que non ac podem cap cambiar tot de còp. Guarda, non i a cap de manèra d'impedir qu'es personas o es companhies hèsquen donacions as partits e qu'eviten eth contraròtle quan aqueri partits siguen en govèrn; _____ se non assumíssem eth risc, a on cercaríem eth finançament des expedicions? Simplement passe qu'eth som dera montanha ei tan petit que mos i coneishem toti; se pòt dar coïncidències _____ e lhear-se mauhidances. Voi díder que cau observar cada cas laguens dera complexitat. _____, de hèt, aguesta practica ei ara mès contrarotlada qu'en epòques anteriores.

5. Soslinhatz era opcion causida -**fòrça / plan / molt / massa / bric / benbé / arren / guaire / pro / mens-**. Bèth còp es dues opcions son bones:

Me hè **molt / fòrça** gòi quan nhèue de nets, tot ei **plan / molt** caumat, i a **benbé / plan** silenci pes carrèrs e non hè **bric / guaire** (de) heired.

Sense auer **massa / guaire** temps, cau totun acabar sense deishar **arren / bric** de materiau maumetut.

Non se sap **massa / bric** ben perquè, mos demanen **mens / benbé** còpies qu'est'an passat. Díder aquerò ei anar **massa / plan** luenh entà cò qu'ei rasonable.

Ei **molt/pro** vielh entà saber çò que cau, escotatz eth sòn cosselh; non pensi que sigue **fòrça/guaire** problematic que vos prengatz eth temps de demanar-li opinion.

Non m'agrade **arren/molt** aguest temps que hè, se plò **plan/guaire** mès non poiram gésser.

En non **massa/guaire** temps veiram es resultats.

Er an 1800 ei **massa/pro** luenh entà auer-ne testimònis oraus; per contra, eth 1940 ei **massa/pro** apròp entà trobar-ne encara, mès còste **massa/pro** trobar-ne **benbéplan** qu'agen bona memòria.

6. Completatz damb un o mès pronòms. Ei possible que vos calgue modificar bèth mot:

- Qui aspire ara presidéncia?

- [] aspire Pèir.

Non te'n hèsques; de tu, Isabèl non [] a desbrenbat.

Era hèsta non [] coïncidís, damb er aniversari.

Des vacances, [] parlaram deman.

Jo non [] dobti bric, des prètzis dera gasolina.

Ara naua situacion, encara les costarà d'abituàr-[].

Ath sòn trabalh [] dedique fòrça mès temps, mès ara sua hilha

[] dedique es vacances sancèras.

Non ei era aigua era qu'a portat es huelhes tà baish; ei eth vent eth que [] a portat.

Non ei era tardor era qu'a amplit es carrèrs de huelhes; ei era ventada era que [] a amplit.

Non siguec eth policia eth qu'obliguèc a Pèir a baishar deth coche; siguec eth mecanic eth qui [] obliguèc.

- Parlàuem de politica a Isabèu?

- Òc, tota era tarde que [] parlàuem.

- Ja auetz dat huelhes as petits? - Encara non [] auem dat.

- Qui demore en Barcelona?

- [] demore Isabèu.

En Lhèida, aguesti dies [] tròbe eth President. Tà Tolosa, [] va deman.

7. Mercatz (x) era bona:

a. Guaires pomes volies?

Me'n cau dètz __

Me cau un quilò __

Me'n calen dètz __

b. Vòs ua bossa?

Non me cau __

Non la cau __

Non me'n cau __

c. E aqueth cariòt, l'as de besonh?

Aqueth òc, que m'ac cau __

Aqueth òc, que me lo cau __

Non, non me cau __

d. Ja ac sabien, eri, non (...).

les calie cap díder __

ac calie cap díder __

les ac calie cap díder __

e. Qui i auie ena conferéncia de premsa?

I ère era secretària e era presidenta. __

I auien era secretària e era presidenta. __

I èren era secretària e era presidenta. __

f. Ena conferéncia (...) dus representants.

i èren __

i auie __

i auien __

g. I èren es libres de compdes?

Non, non i èren. __

Non, non n'i auie. __

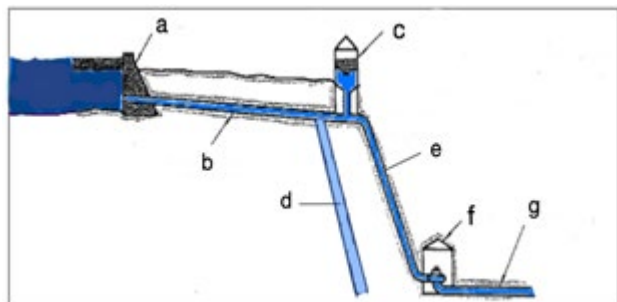
Non, non les i auie. __

8. Entà compréner e completar:

Observatz es tèrmes que seguissen, e es sues definicions, e trobatz-les eth lòc corresponent en tèxte anterior en tot adaptar-ne era forma:

1. **possar:** a un sens primari en tèrmes fisics, mès aciu ei metaforic, un equivalent de «promòir»
2. **mòla:** ei ua pèira redona que mòl eth gran, e per extension eth tèrme designe era installacion sancèra, eth molin
3. **plaçar:** destinar o depositar quaqu. a un lòc
4. **equipament:** provediment entà hèr ua accion; aciu, entà amelhorar era vida dera populacion
5. **materializar-se:** hèr-se realitat
6. **remercar:** mercar era importància de quaqu. peth dessús dera rèsta
7. **promòir:** favorizar, ajudar a desvolopar
8. **arrodet:** aciu, sinonim de turbina
9. **enterprenedor, -a:** quauquarrés que comence ua accion beneficosa en tèrmes de servici o negòci
10. **concessionari, -ària:** que recep concessions -aci, drets d'espleitacion
11. **planta:** aciu usina, fabrica, installacion industriau
12. **sedença:** eth lòc a on ei legaument o fisicament plaçada ua entitat publica o privada

Ath delà d'Energía Eléctrica de Cataluña, era auta grana societat [_____] per Emili Riu siguec Productora de Fuerzas Motrices S.A., damb [_____] en Bilbao e concession dera explotacion der arriu



Flamisell de Senterada enquiara union damb era Noguèra Palhuesa en Poble de Segur, e der arriu Garona, de Salardú enquià Les. Aquesta societat [_____], entre

Ua humenèja d'equilibri servís entà nivelar e balançar es cambis ena pressió d'un fluïd laguens d'ua conduccion. En aquest cas, es cambis ena pressió dera aigua pòrien afectar ath mecanisme de generacion d'energia.

Sajatz d'identificar es letras corresponentes a: galeria de pressió [b]; restanca o barratge [a]; humenèja d'equilibri [c]; canera de pressió [e]; canau d'escolament [g]; canau de descàrrega [d]; centru [f].

Sajatz de me era humenèja d'equilibri ena fotografia de dejós.

https://www.researchgate.net/publication/301649403_Energia_hidroelctrica_convencional_i_de_bombamen
_Una_font_renovable_per_integrar_altres_renovables -Jordi Cunill-

d'aves, era centru de Cledes, que siguec era prumèra grana [_____] productora

Qué s'emplegaue entà arremassar-la?

Qui la crompaue?

Eth bren, tà qué s'aplicaue generauments?

Com s'aplicaue, hered o caud?

Tà quin mau s'aplicaue es ventoses?

Quin efècte radicaue auien en mau?

Eth tresau entrevistat ditz qu'eth sòn pair auie ua licéncia, de qué?

Es d'ICONA, qué hègen enes barrancs?

Qué portauen entà baishar era gençana?
